

GENEALOGIE VAN DE FAMILIE MASSEAU

In een vorige bijdrage in dit tijdschrift onder de titel '*Het huizencomplex aan de zuidoosthoek van de Lievebrug te Gent*' (1) werd de familie Masseau vermeld als de familie die het langst, dit is méér dan 130 jaar het huizencomplex aan de Lievebrug nabij het Gravensteen te Gent, heeft bewoond. In deze bijdrage wordt deze familie, die talrijke advocaten, notarissen, griffiers of raadsheren in de Raad van Vlaanderen (gevestigd in het Gravensteen) onder zijn leden telde, genealogisch onderzocht.

Wapenschild:

Het wapenschild van de familie Masseau stelt op een gouden veld in het midden twee zwarte morenkoppen met witte hoofdwrong voor, vergezeld van drie rode (zwarte) jachthoorns met witte snoeren, twee in het schildhoofd, één in de schildpunt. Aldus vinden we het (maar met de morenkoppen beide aanzien voorgesteld), op het gepubliceerde grafmonument van Adriaan Masseau in de Sint-Stefanuskerk van de Augustijnen te Gent (zie hieronder) (2). De meeste andere bronnen stellen de morenkoppen naar elkaar toeziend voor (3). In de eerste helft van de 18de eeuw werd in het woonhuis van de familie, het hoekhuis Lievestraat 2 te Gent, het familiewapen in rococo stijl aangebracht op een schouw in één der kamers op de eerste verdieping. Ook daar zijn de morenkoppen naar elkaar toeziend afgebeeld (4). Naargelang de bron zijn de jachthoorns zwart of rood (5). Als helmteken vinden we twee arendspoten (6).

(1) *Vlaamse Stam*, jg. 39 nr. 1 (januari 2003), pp. 11-46.

(2) *Inscriptions funéraires et monumentales de la province de la Flandre Orientale, 2me série, Eglises conventuelles de Gand*, t. I, Gent, 1866 p. 176. RIETSTAP in zijn *Armorial général*, geeft een beschrijving van het familiewapen die volledig conform is aan deze afbeelding en vermoedelijk was dit ook zijn bron. C. PAMA, in zijn *Heraldiek en Genealogie, een encyclopedisch Vademecum*, Utrecht, 1969 of herziene uitgave *Prisma van heraldiek & genealogie*, Utrecht, 1990 stelt dat morenkoppen altijd van terzijde of rechtsgewend worden voorgesteld.

(3) Gebruikte afkortingen:

AR: Algemeen Rijksarchief, Brussel;

FM: Fonds Merghelynck in KBR, Afdeling handschriften (hss);

KBR: Koninklijke Bibliotheek / Bibliothèque Royale Albert I, Brussel;

RAG: Rijksarchief te Gent;

SAG: Stadsarchief Gent.

KBR, Afd. handschriften, II 2308, (manuscript Ghys), deel IV, p. 139 en 141. Het handschrift van Ambrosius Ghys (geboren Kassel (N.-Fr.), 1757) behandelt in hoofdzaak families uit de kasselrij Kassel, maar de verwante families zijn vaak ver uitgewerkt. De talrijke wapenschilden in dit handschrift werden door CH. VAN RENYNGHE DE VOXVRIE beschreven in diverse delen van *Tablettes des Flandres*. Voor MASSEAU (zie Tome 7, p. 348) vermeldt hij: *d'or à 2 têtes de Mores tortillées d'arg. et affrontées; acc. de 3 cors de chasse de gu. liés du même*. Alle beschreven wapenschilden werden recent ook getekend uitgegeven in: F. CORTYL en J. MORTIER, *Manuscrit Ghys II 2308 Armorial*, Paris, 1998. De onduidelijkheid die in de tekst van VAN RENYNGHE bestaat over de relatieve positie van hoorns en morenkoppen gaf aanleiding tot een foutief getekende voorstelling: in deze publicatie staan de twee morenkoppen in het schildhoofd en eronder twee hoorns in het midden van het schild en één hoorn in de schildpunt.

(4) Zie foto in de krant *De Gentenaar*, rubriek 'De Gentenaar regionaal' van donderdag 24 augustus 1978.

(5) Zwart: *Inscriptions Funéraires ...*, o.c. en RIETSTAP, o.c. Rood vinden we in het Ms. Ghys, o.c., p. 139. Zwart en rood vinden we in éénzelfde uitgebreid heraldisch manuscript met duizenden zeer verzorgd getekende voorstellingen van wapenschilden en grafmonumenten: KBR, Afd. handschriften, II 1173 fo 75 (rood) en fo 117 (zwart) dit laatste is een tekening van de wapenschilden op een grafmonument in de Gentse Sint-Niklaaskerk van een niet nader geïdentificeerde Masseau.

(6) KBR, Afd. hss, II 1173 fo 117.

Geografische situering in Gent

De familienaam Masseau komt weinig voor te Gent. Op een handvol uitzonderingen na zijn alle akten in parochieregisters betreffende Masseaus te vinden in de parochie Sint-Michiels-Noord. De registers voor die parochie zijn voor de dopen en huwelijken erg volledig en vanaf een vroege periode bewaard. Jammer is dat de begraafakten pas vanaf 1736 beschikbaar zijn, zodat het lot van een aantal mogelijk jong overleden kinderen niet met zekerheid kon vastgesteld worden. We raadpleegden ook de parochieregisters van de aangrenzende parochies Sint-Michiels-Zuid (die pas aanvangen in 1654), en Sint-Niklaas en de klappers op de dopen van de H. Kerst parochie (Sint-Salvator), Sint-Jacobs en Sint-Baafs. (in deze laatste drie parochies geen Masseaus)

Geografische situering in Vlaanderen

Van de talrijke en zeer omvangrijke Gentse archiefbronnen zijn in het stadsarchief voor de 16de en 15de eeuw slechts zeer weinig reeksen voorzien van alfabetische naamindices en waar dit wel het geval is, is dit slechts voor een erg beperkte tijdperiode. Bij een raadpleging van wat nog voorhanden was, bleek de naam Masseau zo goed als niet gevonden te worden in de 16de of 15de eeuw, op de enkele gegevens die hieronder vernoemd worden na. In de poorterboeken van Gent komt ook maar één Masseau voor: *Jooris Masseau* die in 1647 het poorterschap van Gent aanneemt maar de akte geeft geen enkele verdere informatie... Vraag is welke 'civilliteit' hij inruilde voor die van Gent ?

Gelukkig beschikken genealogen thans over een krachtig hulpmiddel om familienamen geografisch te situeren in de 17de en de 18de eeuw (binnen de grenzen van het huidige Vlaanderen): de *Totaalindex Klappers op de Parochieregisters* (7). Bij een raadpleging stellen we vast dat voor de parochies op het grondgebied van het huidige arrondissement Gent de familienaam Masseau bijzonder weinig voorkomt: enkel te Waarschoot... iets meer betekenisvol, maar nog steeds beperkt zijn de voorkomens in andere Oost-Vlaamse arrondissementen (Eeklo, Sint-Niklaas en Zottegem telkens in een 3-tal parochies). In de arrondissementen Oudenaarde en Kortrijk, een 4-tal (maar waaronder vermeldingen zowel in de doop-, huwelijks- én de begraafakten in Deerlijk en Harelbeke).

In het arrondissement Ieper evenwel vinden we Masseaus zowel in Mesen, Nieuwkerke, Watou, Wijtschate, Poperinge in twee stedelijke parochies, Krombeke en in de stad Ieper in niet minder dan drie stedelijke parochies. Hiermee is het gebied van de Masseau-stam in kaart gebracht: de steden Poperinge en Ieper en een aantal parochies ten zuiden daarvan nabij de Leie. Vallen wel buiten het gezichtsveld: het gebied Komen-Waasten (Comines-Warneton, thans deel van Henegouwen) en het Rijsselse. Het is niet onmogelijk dat daar de naam nog méér voorkomt.... Hoe dan ook, het ziet er naar uit dat een inwijking van de familie Masseau in Gent gebeurd is vanuit Zuid-West-Vlaanderen. Deze vaststelling op puur statistische gronden wordt inderdaad ook genealogisch volledig bevestigd in de hierna-volgende genealogie:

I. – JORIS MASSEAU, geboren rond 1510, had volgende kinderen:

1) **ADRIAAN**, vervolgt onder II.

2) **Isabella**, overleden op 13 september 1606, begraven bij haar broer in de Augustijnenkerk te Gent.

II. – ADRIAAN MASSEAU, geboren in 1542, want 63 jaar oud genoemd bij zijn overlijden. Hij was deken van de advocaten van de Raad van Vlaanderen. Hij huwde Antonia BRACKELMANS, dochter van meester Gillis (8). Hij overleed op 6 april 1605 en werd begraven in de St.-Stefanuskerk van de Paters Augustijnen te Gent onder volgend grafschrift (9):

HIER LIGHT BEGRAVEN
D'HEER ADRIAEN MASSEAU, FS. JOORIS,
IN SIJN LEVEN DEKEN VAN DE PRACTESYNYEN
VAN DEN RADE VAN VLAENDEREN, DIE OVERLEET
DEN 6 APRIL 1605, OUDT WESENDE 63 JAER.
MITSGADERS JOE ANTHONETTE BRACKELMANS
FA. MR. GILLIS, SYNE GHESELNEDE,
DIE OVERLEET DEN:
EN JOE ISABEAU MASSEAU,
DIE OVERLEET DEN 13 SEPTEMBER 1606.
BIDT VOOR DE SIELEN.

Het gepubliceerde grafschrift toont zijn wapenschild: *op gouden veld, drie zwarte jachthoorns omheen twee zwarte morenkoppen, dit van zijn echtgenote: op zwart veld, drie zilveren molenijzers.*

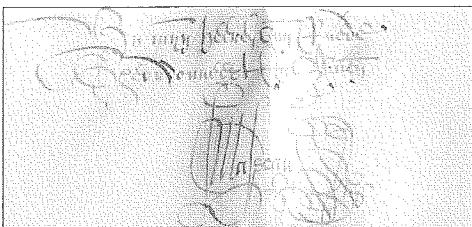
Een aantal gegevens uit dit grafschrift vinden een volledige bevestiging in de poorterie van Ieper. We vinden immers in de Ieperse poorterboeken het huwelijk van Adriaan Masseau, poorter van Ieper, zoon van Joris, die te Gent huwde op 5 juli 1569 (dus op 27-jarige leeftijd), geregistreerd voor poorterie van Ieper op 6 augustus, met jonkvrouw Anthonette Brakelman, geen poorteres van Ieper, dochter van meester Gillis (10). De akte vermeldt erbij dat het huwelijk plaatsgreep in de *capelle vande Boonenfantten*. Het klooster of weeshuis der Bonifanten bevond zich in de Burgstraat (11), een straat die leidt naar het Gravensteen, dus in de buurt van de Lievestraat, waar we later ook de afstammelingen Masseau terugvinden.

- (7) Ingevoerd in een project van VVF-Genealogie & Computer, uitgegeven in 2002 op CD-ROM en volledig voor gans Vlaanderen met uitzondering van de steden Gent, Antwerpen en Brussel die nog dienen ingevoerd te worden.
- (8) Wellicht is het deze die begraven werd in de Gentse Sint-Michielskerk met volgend grafschrift: *D(omi)no Egidio Brackelman J.U.L. etiam ampliss(im)o. Flandria Senatu dum vixit adv(ocat)o digniss(im)o sece optime merito Jacobus Harnitus (?) J.U.Doctor ac in eodem presidiale foro adv(ocat)o beneficiorum mesmor composum. Decessit antem ex hac vite Kal: feb: 1563.*
- (9) *Inscriptions funéraires ...*, o. c. Ook met zelfde tekst (op de spelling *Brackelmans* i.p.v. *Brackelman* na) voorgesteld in het manuscript Ghys (zie hoger) p. 141 in een tekening van een rechtehoekige grafplaat met bovenaan de letters D.O.M., links het wapen Masseau en rechts, in een ruitvormig wapen, het wapen Brackelman. Zie ook KBR, Fonds Goethals, hss, nr. 1642 p. 54.
- (10) KBR, Afd. handschriften, FM 18 deel 23 (poortershuwelijken 1527-1700).
- (11) Thans is er een zijstraat van de Burgstraat die de *Bonifantenstraat* heet.

De *praktizijnen*, waarvan hij deken was, was de vereniging van juristen, in meerderheid advocaten en procureurs en hun ondergeschikten, van de Raad van Vlaanderen (12).

Het is zo goed als zeker dat Adriaan Masseau de vader is van: **Joris Masseau**, die hieronder volgt onder III. Immers: bij de geboorte van Joris' zoon, Franciscus in 1617 is de meter: *Antonia Braeckelman, vidua Adriaen Masseau*. Ook bij geboorte van Joannes in 1613 vinden we als meter een Brakelman en bij de geboorte in 1604 van Joos vinden we als meter *Isabeau Masseu*, wellicht zijn groot tante. Adriaan Masseau verkeert volledig in hetzelfde milieu als Joris: namelijk de Raad van Vlaanderen en hij werd ook, als Joris, begraven in de Augustijnerabdij.

We vonden zijn handtekening op een oorkonde van de Raad van Vlaanderen van 15 februari 1587 (12bis).

Handtekening Adriaan Masseau, Gent, 1587.

III. – JORIS MASSEAU, geboren rond 1565-70, overleden te Gent op 20 september 1625. Hij huwde te Gent, Sint-Michiels-Noord op 2 september 1593 Catharina VAN BRABANT (13), overleden te Gent op 25 november 1625. Zij wordt in de huwelijksakte *jonkvrouw* genoemd.

Hij was licentiaat in de beide rechten (kerkelijk en wereldlijk recht) (14) en advocaat in de Raad van Vlaanderen op het ogenblik van zijn huwelijk. In 1598-99 was hij notaris bij de Raad van Vlaanderen (15). Minstens vanaf begin 1608 was hij griffier bij de Raad van Vlaanderen (16). Deze raad was gevestigd in het Gravensteen.

(12) Zij hadden in 1768 hun huis in het huis Sint-Ivo, Lievekaai 1, dit is aan de zuidwesthoek van de Lievebrug. Masseaus woonden van minstens 1637 tot 1756 in het huis Lievestraat 2 en 4, dit is aan de zuidoosthoek van de Lievebrug.

(12bis) Akte op perkament, ong. 40 op 30 cm. Familiepapieren van Schoore en de Croix, in privaatsbezit.

(13) Wapenschild vermeld in KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17: van azuur met een faas en twee sterren in het schildhoofd en een ankerkruis in de schildpunt, alles van zilver.

(14) Wellicht studeerde hij te Leuven, we vinden echter niet zijn inschrijving daar de gepubliceerde matriculen een hiaat vertonen van maart 1569 tot februari 1616.

(15) Stadsarchief Poperinge, stadsrekening van 1598-99, folio 26v.

(16) AR, Rekenkamer van Vlaanderen, nrs. 20993-21004 zijn 12 rekeningen opgemaakt door Lodewijk Blancquart en Joris Masseau, griffiers van de Raad van Vlaanderen over de jaren 1608 tot 1619. De laatste rekening is reeds opgemaakt door Lodewijk Blancquart en de erfgenamen van Joris Masseau (zoals gewoonlijk werden de rekeningen pas enige tijd na de periode waarop ze betrekking hebben ingediend) Zo ook waren het de erfgenamen van Joris Masseau die samen met Jan Jacobssone de volgende 6 rekeningen indienden over de periode 1620-1625. (AR, Rekenkamer van Vlaanderen, nrs. 21005-21010)

Het ambt van griffier in de Raad van Vlaanderen had hij met een Jan Jacobs in gift verkregen van de aartshertogen Albrecht en Isabella (17).

Zij werden begraven in de Sint-Stefanuskerk van de Paters Augustijnen te Gent. De Augustijnen hadden (en hebben nog steeds) te Gent een grote abdij, op de kaai (thans Augustijnenkaai genoemd) langs de Lieve tussen de Lievebrug en de Academiebrug. Zij werden begraven in het koor onder een blauwe zerksteen opgericht door hun schoondochter Margareta Thevelijn en voorzien van volgend opschrift (18):

D. O. M.
PIISQUE MANIBUS GEORGII MASSEAU
ET CATHARINAE DE BRABANT CONJUGUM.
HIC J.U.L., CONCILII FLANDRIAE ANNOS 22 SCRIBA,
OBIIT 20 SEPTEMBRIS 1625. ILLA 25 NOVEMBRIS
SUBSECUTA, GENERE ET PARTU ILLUSTRIS,
VETUSTA STIRPE EDITA, ET 14 PROLES ENIXA,
QUI VEL SACRA VEL PROFANA CLARUERE MILITIA.
SED TOGATA HIERONYMUS ET JUDOCUS,
AMBO UT PATER J.U.L. ET DICTI CONCILII SCRIBAE.
PRIOR PER ANNOS 40, OBIIT CAELEBS 15 AUGUSTI 1666.
ALTER PER 38; DEVIXIT 2 NOVEMBRIS 1670,
ERECTO HIC JUXTA MAJORUM CINERES MONUMENTO
CUM PERPETUO PRO FAMILIA PIACULARI ANNIVERSARIO;
CUJUS MOESTA VIDUA MARGARETA THEVELIJN,
SOCRU PARUM INFAECUNDIOR, QUIPPE
ET IPSA 13 LIBERORUM MATER CHARISS., CONJUGIS
AEMULATA PIETATEM HOC MNEMOSYNON P.C.
ET OBIIT 14 AUGUSTI 1694.
R. I. P.

Vertaald luidt dit (19):

(D.O.M. (= Deum Optim Maximoque)), *Aan de zeer goede en zeer grote Heer en aan de vrome zielen van Joris Masseau en Catharina van Brabant, echtelieden. Hij, (J.U.L. (= Juris Utriusque Licentiatu)), licentiaat in beide de rechten, 22 jaar lang griffier van de Raad van Vlaanderen, overleed op 20 september 1625. Zij op 25 november daaropvolgend, van een beroemd geslacht en geboorte, gesproten uit een oude stam, baarde 14 kinderen, die zowel kerkelijke als wereldlijke ambten bekleed hebben. Met de toga bekleed waren Jeroom en Joos, beide zoals hun vader licentiaat in beide de rechten en griffier van de gezegde Raad [van Vlaanderen]. De eerste was het 40 jaar, en overleed ongehuwd op 15 augustus 1666. De andere was het 38 jaar, en overleed de 2de november 1670 na hier bij de as van zijn voorvaderen een monument te hebben opgericht als altijddurend jaarlijks eerbetoon*

(17) A. DESPLANQUE, *Inventaire sommaire des Archives départementales antérieures à 1790: Nord: archives civiles, série B: Chambre des comptes de Lille. Tome 2: Nos 1561 à 1680*, Gent, L. Danel, 1872, p. 322, kol. 2.

(18) *Inscriptions funéraires...*, o.c. p. 153

(19) Met dank aan G. Catteau, P. De Clerck en A. Truyman voor hun pogingen om licht te werpen ook op de meer duistere kantjes van dit latijn.

aan zijn familie. Zijn rouwende weduwe Margareta Thevelijn, die amper minder vruchtbaar was dan haar schoonmoeder, daar zij de zeer geliefde moeder was van 13 kinderen, wedijverend met haar echtgenoot in godsvrucht, heeft dit aandenken P.C. (= petro cecidit), gehouwen uit steen, opgericht en overleed op 14 augustus 1694. (R.I.P. (= requiescant in pace)) Dat zij rusten in vrede.

Zij hadden volgende kinderen (20):

1) **Clara**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 23 juni 1594.

2) **Joannes**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 11 april 1596 (peter: meester Jan van Mandele, meter: Magdalena Petijt).

3) **Catharina**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 25 augustus 1597 (21) (peter: meester Jacob van .nne, meter: *uxor Masieu dhoude*: grootmoeder langs vaders kant).

4) **Joris**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 27 februari 1599 (peter: meester Francois Dhane, meter: *joncvrouw* ... Brabant)

5) **Jeronimus**, geboren in 1600 of 1601 (22). Hij werd zoals zijn vader licentiaat in beide de rechten en griffier bij de Raad van Vlaanderen, een ambt dat hij in eigen naam reeds vanaf 1 januari 1626 uitoefende (23). Tussen 1629 en 1631 werd hij ook daadwerkelijk benoemd tot griffier bij de Raad van Vlaanderen en dit in weerwil van de pogingen van een andere persoon die, door een grote som geld te bieden, had gehoopt dit ambt te kunnen verwerven (24). Vanaf begin 1662 werd hij opgevolgd door zijn broer (zie verder). Hij oefende het ambt dus gedurende 35 jaar uit in eigen naam. Houden we rekening met de zeven rekeningen i.v.m. het zegelrecht over de jaren afgesloten in 1619 tot 1625; die hij als erfgenaam van zijn vader uitvoerde voor de Rekenkamer van Vlaanderen, dan komen we inderdaad, zoals vermeld in zijn grafscript, uit op een staat van dienst van 40 jaar (25).

- (20) Hoewel het grafscript in de Augustijnenkerk, 14 kinderen vermeldt, vinden we in de klappers op de doopregisters (die beginnen vanaf 1589 en zonder hiaten tot 1796 lopen) slechts 12 dopen. Hieronymus Masseau, zeker zoon van Joris en Catharina Van Brabant is één van de ontbrekende, wie de andere is weten we niet.
- (21) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17 vermeldt 25 april 1597. Op het blad in deze farde met de gegevens over de familie Masseau noteerde Merghelynck de verwijzing: *Tome III in 4o, fos 129-130*. Dit moet een verwijzing zijn naar de handschriften van kanunnik Hellin (einde 18de eeuw), want we vinden exact dezelfde referentie in F.V. GOETHALS, *Indicateur nobilliaire...*, Brussel, 1869 bij de familienaam Masseau. Maar in deel III van de handschriften van kanunnik Hellin in KBR, afd. handschriften, Fonds Goethals nr. G 748 vinden we op die pagina's helemaal géén gegevens over de familie Masseau. Wellicht is er een fout geslopen in de referentie...
- (22) We plaatsten Jeronimus als 5de kind omdat er een tijdsruimte van 41 maanden is tussen het 4de en 6de kind, resp. geboren februari 1599 en juli 1602. Een kind ertussen moet dan geboren zijn in 1600 of 1601.
- (23) AR, Rekenkamer van Vlaanderen, nrs. 21011-21013 zijn drie rekeningen opgemaakt door Jan Jacobssone en Jeronimus Masseau, griffiers bij de Raad van Vlaanderen over de periode 1 januari 1626 tot 28 februari 1631. De nrs. 21014 tot 21027 zijn 14 rekeningen opgemaakt door Jeronimus Masseau en jonker Sebastiaan d'Hane, heer van Heusden, griffiers van de Raad van Vlaanderen over de periode 1 maart 1631 tot 31 december 1661.
- (24) A. DESPLANQUE, *Inventaire sommaire* ..., zie hoger, p. 361, kolom 2.
- (25) De rekeningen werden, zoals gewoonlijk altijd wat later ingediend dan de periode waarop ze betrekking hadden, zodat zijn eerste rekening niet eind 1619, maar wellicht enkele jaren later zal afgesloten zijn.

Hij woonde in het hoekhuis aan de Lievebrug alwaar hij een nieuwe stenen toren liet bouwen. De bestaande toren was toen immers in vervallen staat. Daar richtte hij een studeervertrek in met een grote schouw van 1,80 m breed en waarvan de muren bekleed waren met Cordouaans leder. De toren kreeg een tentdak met talrijke dakpauzetjes. Van de stad kreeg hij in 1650-1651 voor dit 'sieraad' een subsidie van 10 pond groten (26). De toren is goed te zien op een aquarel uit de 18de eeuw (27).

Hij was eigenaar van minstens nog twee andere huizen in Gent want hiervan zijn aanvragen voor verbouwing bewaard: één in de Molenaarstraat (datum advies 13 oktober 1643) en een huis en erf in de Kolveniersgang (datum advies 6 september 1661) (28).

Hij bleef ongehuwd en overleed op 15 augustus 1666. Hij werd in de familiekerk bij zijn ouders begraven in de St.-Stefanuskerk van de Paters Augustijnen.

Heeft hij toch een kind verwerkt bij een Joanna VLAMYNCK ? In het doopregister van de Sint-Michielsparochie komt immers een doopakte voor van 25 september 1636 van een Jacobus Masseau, zoon van Jeronimus en Joanna Vlamynck. Deze akte werd in de marge ingeschreven. In dit, voor wat de gewone reguliere akten betreft, al niet bijster leesbare doopregister, is die akte in de marge bijzonder onleesbaar zodat verdere details ons ontgaan.

6) **Ludovicus**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 29 juli 1602 (peter: meester Ludovicus Blanckaert, meter: Cathelyne ...).

Toen hij besloten had om religieus te worden, zocht hij niet ver: hij trad toe tot de orde der Augustijnen, waarvan het Gentse klooster op een steenworp van zijn ouderlijk huis stond. Hij was eerst procurator van het Augustijnenklooster te Gent van 1631 tot 1634, daarna subprior te Brugge. Van 1637 tot 1640 was hij prior van de abdij te Tienen. Hij overleed als prior van de Augustijnenabdij te Hazebroek (N.-Fr.) op 6 april 1651. Hij was toen 49 jaar oud, 31 jaar pater en 25 jaar priester (29).

7) **JOOS**, vervolgt onder IV.

8) **Jacob**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 5 november 1605 (peter: raadsheer Jacobus van Brabant, meter: Margareta Dhase).

- (26) F. DE POTTER, *Gent van den oudsten tijd tot heden*, Gent, dl. I p. 160; uit de stadsrekening 1650-1651: *Betaelt heer ende meester Jeronimus Masseau, greffier vanden raedt van Vlaanderen, de somme van thien ponden grooten hem bijgheleyt over het cieraet aen dese stede ghedaen met het maecken van eenen nieuwen steenen torre aen ende jehghens syne huysse ghestaen ten voorhoofde op de Liefbrugge*.
- (27) SAG, Atlas Goetghebeur, L53/3a. Zie ook ons artikel *Het huizencomplex...*, o. c., p. 17.
- (28) SAG, Databank der bouwtekeningen, raadpleegbaar op internet <http://www.beeldbankgent.be>. Hij wordt er vermeld als Hieronymus Masseau, griffier van de Raad van Vlaanderen.
- (29) A. KEELHOFF, *Geschiedenis van het klooster der Eerwaarde Paters Eremyten Augustijnen te Gent*, Gent, 1864 lijst medebroeders pp. 229-271; D. VERKERKEN, *Naamlijst medebroeders Augustijnen, dl. 1*, Gent, 1992 en IDEM, *Necrologium St.-Stephanusklooster Gent 2*, Gent, 1995, p. 16; D. VERKERKEN o.s.a. en W. GROOTAERS, o.s.a., *Repertorium Ordinis Fratrum Sancti Augustini, Provincia Coloniae – Provincia Belgica 1252-1995*, Leuven-Heverlee, Augustijns Historisch Instituut, 1996, p. 307.

9) **Maria**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 26 maart 1607 (peter: meester Willem Bamers, meter: Joanna vander Heyden). Wellicht deze Maria Masseur die te Gent, Sint-Michiels Noord op 5 september 1638 huwde met Floris du BACQUELE-ROT (getuigen: Philippus Guilelmus du Bacquelerot en Jeronimus Masseur (wellicht haar oudere broer))

10) **Adriaan**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 11 augustus 1609 (peter: Joos de Deckere, meter: Catharina Vermandere).

11) **Johanna**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 11 november 1611 (peter: meester Guiliame Renti, advocaat, meter: jonkvrouw Joanna Dhane).

12) **Jacoba**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 25 februari 1613 (peter: meester Joannes Jacobi, meter: Jacoba Brakelman).

13) **Franciscus**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 1 september 1617 (30) (peter: Franciscus Bossier, meter: Antonia Braeckelman, weduwe van Adriaan Masseur).

Eén van de zonen Joannes, Joris, Jacob, Adriaan of Franciscus huwde wellicht met een VAN DER HEYDEN en werd begraven in de Gentse Sint-Niklaaskerk (31). Daarvan getuigt nog een tekening in een heraldisch handschrift met de kwartierschilden: Masseur, Brackelman, Brabant, Berthomé, van der Heyden, de Haze, Quesnoy en de T/Cassin (32).

IV. - JOOS MASSEAU, gedoopt te Gent Sint-Michiels-Noord op 6 februari 1604 (peter: Joos de Brune, meter: *Isabeau Masseu*, wellicht groottante van de boreling, zie hoger).

Hij huwde te Gent, Sint-Michiels Noord op 15 december 1647, Margareta THEVELIN (getuigen: Jacobus Rentij en ... Duerb...), dochter van Jan en diens eerste echtgenote Jacoba Blomme. Haar vader, poorter van Ieper, had haar moeder te Duinkerke gehuwd. Zij was een kleindochter van Jan Thevelin, schepen van de stad Ieper en Laurentia de Zomere. Haar halfbroer Frans Thevelin, zoon uit het tweede huwelijk van haar vader, huwde met Maria Anna Masseur, haar dochter. (zie verder).

(30) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17 vermeldt 17 augustus 1617.

(31) Het ontbreken van begraafakten van vóór 1736 van de Gentse parochie Sint-Michiels-Noord belet ons om de jong overleden zonen te elimineren uit dit lijstje.

(32) KBR, afd. handschriften, II 1173 fo 117. Centraal staan een wapenschild Masseur en erboven in 2 blokken van 4 schilden de wapens (linkerblok) Masseur, Brabant, (bovenste rij) Brackelman en Berthomé (onderste rij), en (rechterblok) van der Heyden en Quesnoy (bovenste rij) en De Haze en de T/Cassin (onderste rij). Er zijn cijfers bij geplaatst, resp. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8, maar als men hiermee een kwartierstaatnummering bedoelt, dan zijn de cijfers verkeerd toegekend. De echtverbintenissen Masseur-Brakelman en Masseur-Brabant kennen we uit deze genealogie. Daarmee rekening houdend moet men besluiten dat de wapenschilden van een echtpaar niet *naast*, maar *onder* elkaar zijn afgebeeld. De kwartieren van die onbekende Masseur zijn: Masseur, van der Heyden (ouders), Masseur en Brabant (paternele grootouders), van der Heyden en Quesnoy (maternele grootouders) en dan Masseur, Brackelman, Brabant, Berthomé, van der Heyden, de Haze, Quesnoy en de T/Cassin (overgrootouders)

Had deze Joos Masseur oorspronkelijk een ander poorterschap dan dit van de stad Gent? Want op 12 december 1647, dit is drie dagen vóór zijn huwelijk, vinden we in de poorterboeken van Gent de inschrijving van een *Joos Masseur*. De akte vermeldt evenwel geen verdere gegevens, zodat het alsnog mogelijk blijft dat die akte op een ander persoon kan betrekking hebben (33).

Wat we wel met zekerheid weten is dat twee dagen vóór zijn huwelijk, op 13 december 1647, zijn bruid Margareta Thevelin, dochter van Jan aan het poorterschap van Ieper verzaakte om dit van Gent aan te nemen en dit naar aanleiding van haar huwelijk te Gent met meester Joos Masseur (34). Ook de familie Thevelin situeert zich in de dezelfde regio als de familie Masseur, dit is ten zuiden van de stad Ieper, in het bijzonder te Wijtschate (35). Dit maakt het toch wel zeer waarschijnlijk dat de Gentse poortersakte van Joris Masseur van de dag ervoor de aanstaande bruidegom van Margareta Thevelin betreft. Had hij tot dan toe ook nog steeds het poorterschap van Ieper?

Hij was licentiaat in beide de rechten. Hij werd, na eerst notaris te zijn geweest in de Raad van Vlaanderen, vanaf 1662 griffier bij deze Raad in opvolging van zijn broer, ambt dat hij uitoefende tot aan zijn overlijden (36). Dit volgens een nota in een aantekenboek van een niet nader bekende advocaat van de Raad van Vlaanderen, die, toen deze zelf op 4 maart 1662 notaris werd in de Raad, schreef: *loco* (= in de plaats van) *d(o)m(in)i Judoci Masseur die ghepromoveert als dan is gheweest int officie van Griffier in de plaetse van synen broeder m(eeste)r Hieronimus Masseur*. Dit tijdstip van opvolging wordt bevestigd door de rekeningen in het archief van de Rekenkamer van Vlaanderen. Het lijkt dat het grafscript dat zijn weduwe na 1670 liet aanbrengen en waar hem een 38-jarig griffierschap wordt toegedicht, een beetje een loopje neemt met de werkelijkheid. Van zijn griffierschap getuigen in de Rekenkamer van Vlaanderen slechts 4 rekeningen i.v.m. het zegelrecht over de periode 1662-1669 (37). Wellicht slaat de periode van 38 jaar eerder op zijn *hele* loopbaan in de Raad. (die dan in 1632 op 28-jarige leeftijd zou begonnen zijn)

Hij overleed te Gent op 2 november 1670. Een staat van goed werd opgemaakt voor zijn 8 minderjarige kinderen (38). Zijn vrouw kreeg het wettelijk vruchtgebruik van het huis (recht van levenslang wonen) aan de Lievebrug, dat in de tekst '*den Osse*' genoemd wordt. Ook hij werd begraven in de familiekerk bij zijn ouders in de Sint-Stefanuskerk van de paters Augustijnen.

(33) SAG, *Poorters en buitenpoorters van Gent 1477-92, 1542-1796*, Gent, 1986, dl. IV (1542-1651), nr. 1567.

(34) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17 notitie op een los blaadje door A. Merghelynck, getrokken uit het verdwenen register 19 folio 174 van poorterhuwelijken van Ieper. Maar er is geen corresponderende akte van een Thevelin vermeld in 1647 in het gepubliceerde poorterboek van Gent...

(35) *Totaalindex Klappers Parochieregisters*, zie hoger. Thevelin (Thevelyn, Tevelin, Tevelyn) komt voor in enkele dorpen in het arrondissement Diksmuide en Roeselare, en in de stad Ieper en in 8 dorpen in het arrondissement, voornamelijk in het zuiden van Ieper nabij de Leie.

(36) RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 689.

(37) AR, Rekenkamer van Vlaanderen, nrs. 21028-21031, rekeningen opgemaakt door Sebastiaan d'Hane, ridder, heer van Welden, Bottele enz... en Joos Masseur, griffiers bij de Raad van Vlaanderen. In de volgende rekeningen is Joos Masseur (overleden in 1670) vervangen door François Thevelin, wellicht zijn schoonzoon.

(38) SAG, reeks 330 (registers van de schepenen van gedele), 1672 (microfilm 1.133.424) folios 88 tot 98.

Na zijn overlijden in 1670 was zijn weduwe niet erg toeschietelijk in het overmaken van de archieven en de sleutels van de kamers en kasten van de griffie. Er werd immers een proces over gevoerd dat minstens tot 1674 duurde: Maximiliaan le Rouflon procedeerde tegen Sebastiaan D'Hane, heer van Welden en Margareta Thevelin, weduwe van Joos Masseur, *engagère* van de griffie (39)...

Zijn weduwe overleed te Gent op 14 augustus 1694 en werd bij haar echtgenoot in het familiegraf bij de paters Augustijnen begraven.

Zij hadden volgende kinderen (40):

1) **Maria Joanna**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 9 december 1648 (peter: Jeronimus Masseur, meter: jonkvrouw (*domicella*) Joanna de Ch..) Zij huwde te Gent, Sint-Michiels-Noord op 11 juni 1673 met jonker Jacques van der HEYDEN (41) (getuigen: Franciscus Desmarez en Adrianus vander Heyden, doctor in de medicijnen) In de huwelijksakte wordt zij: *Joanna Maria* genoemd. Hij was gedoopt te Gent Sint-Niklaas op 17 juni 1642 en licentiaat in de rechten (42). We vinden hun gezin terug in de *status animarum* van de Gentse Sint-Niklaasparochie van 1681. Zij wonen dan in de Geldmunt, wat op een boogscheut is van de Lievebrug waar haar ouderlijk huis stond. Jacob van der Heyden wordt er advocaat genoemd. Zij hebben dan reeds drie kinderen, het oudste 5 jaar oud (43). Zij overleefde haar man (44).

2) **JERONIMUS**, vervolgt onder V.

3) **Jacobus**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 26 december 1651 (peter: meester Jacobus van Hamme, advocaat in de Raad van Vlaanderen jonkvrouw Catharina Dhase, gehuwd met meester Jacob vander Heyden, advocaat).

Wellicht deze Jacobus Masseur uit Gent, die zich op 11 december 1673 inschreef aan de universiteit van Leuven (45).

4) **Maria Anna**, te Gent, Sint-Michiels-Noord geboren op 10 oktober 1653 (peter: Michiel Reine, meter: Anna Thevelyn). Het kind werd een nooddoop toegeënd en door de pastoor pas in het doopregister ingeschreven op 21 oktober. Het kind wordt nog vermeld in de staat van goed van haar vader uit 1672. Zij huwde te Gent, Sint-Michiels-Noord op 6 maart 1674, Franciscus THEVELIN (getuigen: meester Velle en meester Jeronimus Masseur), advocaat, zoon van Jan Thevelin, poorter van Ieper en Joanna de Clercq, met wie hij gehuwd was te Komen in 1631.

(39) RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 16345 en 16402. (1674) Sebastiaan d'Hane, heer van Welden was inderdaad de collega griffier van de Raad van Vlaanderen van Joos Masseur geweest.

(40) Margareta Thevelin vermeldt in haar grafschrift dat zij de moeder was van 13 kinderen. Van 12 vonden we een doopakte. Wie het 13de kind was weten we niet.

(41) SAG, Familiepapieren, nr. 4047. Ook genoemd (*dit*) de *Bruyère*.

(42) KBR, afd. handschriften, II 2308 (manuscript Ghys), dl. IV, p. 139 met afbeelding wapenschild Masseur.

(43) E.G.R. OSSIEUR, De Status Animarum van de Gentse Sint-Niklaasparochie van 1681, in: *Vlaamse Stam*, 27ste jg., nr. 6 (juni 1991), p. 264.

(44) RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 20.417 betreft Maria Joanna Masseur, *douairière* van Jacques van der Heyden.

(45) A. SCHILLINGS, *Matricule de l'Université de Louvain*, dl. VI, Brussel, 1963-1969, p. 370, nr. 379.

Franciscus Thevelin was een jongere halfbroer van de moeder van zijn bruid, Margareta Thevelin, echtgenote van Joos Masseur. (zie hoger). Maria Anna Masseur moet overleden zijn vóór 30 juli 1685 want toen huwde haar echtgenoot Frans Thevelin te Ieper St.-Jacob opnieuw met Catharina Pauché (46).

5) **Franciscus Guilelmus (Victor)** (47), geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 2 en gedoopt op 3 januari 1656 (peter: Guilelmus W..., meter: Catharina Bossier).

Hij trad ook toe tot de paters Augustijnen te Gent en werd er geprofest op 25 september 1679 en priester gewijd op 21 september 1680. Hij was leraar aan het college te Gent, nadien koster en onvermoeibaar in het bezoeken en bijstaan van zieken. Hij overleed op 4 februari 1699 en werd begraven in de familiekerk in het koor van de Augustijnenkerk te Gent. Hij was toen 43 jaar oud, 21 jaar pater en 19 jaar priester (48).

6) **Florentius Josephus**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 3 oktober 1657 (peter: Florentius de Buc, meter: Elisabeth vander Heyden). Wellicht jong overleden want niet meer vermeld in de staat van goed van zijn vader uit 1672.

7) **Joannes**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 24 oktober 1659 (peter: heer Jacob Vander Heyden, meter: jonkvrouw Margareta de Meulenaere).

Wellicht deze Jan Masseur die vernoemd wordt als advocaat van de Raad van Vlaanderen in een procesdossier betreffende ommestellingen uit 1685, een proces betreffende een verkoop per decreet uit 1693 en als rechter van de domeinen in het kwartier van Gent in een procesdossier betreffende pachten uit 1717-1720 (49).

8) **Augustinus Ferdinandus**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 3 september 1661 (peter: Ferdinandus Meynaert, meter: jonkvrouw Isabella D'hane). Wellicht jong overleden want niet meer vermeld in de staat van goed van zijn vader uit 1672.

9) **Adrianus**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 3 en gedoopt op 4 september 1663 (peter: Franciscus Desmanez, meter: Catharina Verelst) (50). Wellicht deze Adriaan Masseur uit Gent die zich als nog minderjarige, in januari of februari 1684 inschreef aan de universiteit te Leuven (51).

(46) A. MERGHELYNCK, *Recueil de généalogies inédites de Flandre dressées sur titres d'après d'anciens manuscrits*, Brugge, Edw. Gailliard, 1877, 2 vols, pp. 446-450.

(47) In het doopregister Franciscus Guilelmus genoemd. De Augustijnse bronnen (zie volgende voetnoot) noemen hem steeds Victor, geboren te Gent op 2 januari 1656, zoon van Judocus.

(48) A. KEELHOFF, o.c.; D. VERKERKEN, *Naamlijst ...*, o. c.; IDEM, *Professieboek Augustijnen Gent 1622-1689*, Gent, 1995 en IDEM, *Necrologium ...*, p. 6; D. VERKERKEN o.s.a. en W. GROOTAERS, o.s.a., *Repertorium...*, o. c. p. 307.

(49) RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 18056, 19184-85 en 20604. Zie ook SAG, Fonds familiepapieren, nr. 4047 (Masseur) voor een procesdossier uit 1717 (2 cm. dik) waarin hij ook als rechter van de domeinen in het kwartier van Ghendt optreedt.

(50) SAG, Fonds familiepapieren, nr. 4047 (Masseur), vermeldt Adriaan Masseur expliciet met Jan Masseur als kinderen van Joos Masseur en Margareta Thevelyn.

(51) A. SCHILLINGS, *Matricule...*, dl. VI, o.c., p. 514, nr. 274.

10) **Josephus Judocus**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 14 en gedoopt op 16 maart 1666. Wellicht jong overleden want niet meer vermeld in de staat van goed van zijn vader uit 1672.

11) **Maria Francisca**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 3 en gedoopt op 4 juli 1667 (peter: Franciscus Eve..., meter: jonkvrouw Maria Joanna Masseur), overleden op 6 maart 1743. Zij huwde te Gent, Sint-Michiels Noord op 7 juni 1690, Philippus Carolus BAESBANCK (getuigen: de vader van de bruidegom en de moeder van de bruid), schepen van gedele van Gent, overleden op 23 april 1706 (52).

12) **Maria Joanna Clara**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 5 en gedoopt op 6 februari 1669 (peter: Joannes De Mols, meter: jonkvrouw Maria Anna Masseur). Nog vermeld in de staat van goed van haar vader uit 1672.

V. – JERONIMUS MASSEAU, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 1 en gedoopt op 2 juni 1650 (peter: heer Jeronimus Masseur, meter: jonkvrouw Maria Thevelin, weduwe van heer ... Mariaval (53)). Hij huwde te Gent, Sint-Niklaas, op 5 april 1676, Catharina Ludovica SPEECKAERT, dochter van Geraard, advocaat bij de Raad van Vlaanderen en Francisca van Alsteijn. (getuigen: Gerardus Speeckaert, vader van de bruid, Jacob van der Beke, advocaat, jonkvrouw Francisca van Alsteijn, moeder van de bruid en jonkvrouw Margareta Thevelin, moeder van de bruidegom) (54). Zij overleed te Gent op 8 augustus 1738 en werd bij haar man bij de Augustijnen begraven (55).

Wellicht is het deze Masseur uit Gent, die zich als meerderjarige op 27 december 1671 inschreef aan de universiteit te Leuven, zonder vermelding van een voornaam: *dominus Masseur, Gandensis, maiorennis* (56). Wellicht ook deze Hieronymus Masseur die in 1676 deken en hoofdman was van het gilde der corduwaniers of nieuwe-schoenmakers te Gent, en in 1677 deken en hoofdman van de huidevettersnering (57). In 1678 en 1680 was bij schepen van gedele van de stad Gent (58). In 1679 was hij advocaat (59). Hij werd als vijfde van zes nieuwe

(52) RUG, afd. Handschriften, Hs. 729: Jan-Baptiste Lanciet, Genealogische aantekeningen Vlaamse families, 6 banden, 1874-1875, band 1 fo 53.

(53) Vermoedelijk Maria, weduwe van Jan Mariaval, dochter van Jan Thevelin en Laurence de Zomere, dus tante van Margareta Thevelin, de moeder van de boreling, zie: A. MERGHELYNCK, *Recueil*, o.c., p. 449-450.

(54) A. DE VLAMINCK, *Filations de familles de la Flandre dressées sur pièces authentiques ou d'après des manuscrits anciens*, 2 dln., Gent, 1875, dl. I, p. 256, noemt hem verkeerdelijk Jan.

(55) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17.

(56) A. SCHILLINGS, *Matricule* ..., dl. VI, p. 328, nr. 24.

(57) F. DE POTTER, *Gent* ..., o.c. dl VI, p. 526 en 539; in dl. V p. 622 vermeldt hij nog J. Masseur (J = Jeronimus ?) als deken en hoofdman van de Oude-Schoenmakers gilde. Het is de enige Jeronimus die in aanmerking komt. Zijn voornaamgenoot en oom was reeds overleden in 1666.

(58) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17. Maar ook (ed.) P.C. VAN DER MEERSCH, *Memorieboek der stad Gendt van 't jaer 1301 tot 1737*, Gent, uitgave Maatschappij der Vlaemse Bibliophielen, 2de reeks, nr. 15, Gent, 4 delen, 1852-1861, dl. III, p. 271 en 280.

(59) SAG, reeks 330 (registers van de schepenen van gedele), 1679 (microfilm 1.133.430) fo 136v.

raadsheren, waarmee men de Raad van Vlaanderen wilde uitbreiden, benoemd op 1 juli 1690 (60).

Hij woonde in het hoekhuis aan de Lievebrug. Dit was hem toegewezen bij arrest van de Grote Raad. Maar het werd betwist door zijn broers Jan en Adriaan Masseur (61).

Hij overleed op 16 februari 1701 en werd begraven bij de Augustijnen (62). Door de Raad van Vlaanderen werd na zijn overlijden een inventaris opgemaakt van de gerechtelijke documenten die zich onder zijn hoede hadden bevonden: *alle processen, enquesten, verbaelboucken, poincten d'officieën en(de) consignatieën, bevonden ten comptoire van wylent heer Hieronimus Masseur, gheweest synde Raed ordinaire van syne maj(estei)ts provin(cia)le Raede van Vlaenderen* (63) .. Een aantal van deze verbaalboeken (16 katernen) over de periode 19 augustus 1690 tot 24 februari 1701 bevinden zich nog in het archief van de Raad van Vlaanderen. Onder vele akten vinden we zijn handtekening. Op het 15de van deze verbaalboeken staat op de kaft een viertal stuntelige probeersels voor een (andere) handtekening *J. ? C. Masseur* (64). Ook minuten en enquesten uit de periode 1690-1701 van hem bleven bewaard (65).

Na zijn overlijden bleef zijn weduwe eigenares van het hoekhuis. De gebruiker is evenwel *Raedt Masseur*, later zijn weduwe. Maar in het grote huis was nog plaats voor andere bewoners: voor twee derden de weduwe van Judocus Goossens en voor één derde de weduwe van raadshere Masseur.

Zij hadden volgende kinderen:

1) **Maria Catharina**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Niklaas op 29 oktober 1677 (peter: Gerardus Speeckaert, advocaat in de Raad van Vlaanderen, meter: Margareta Thevelin)

2) **Jeronimus Gerardus**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Niklaas op 7 januari 1679 (peter: Jacobus vander Heyden, advocaat in de Raad van Vlaanderen, meter: Margareta Thevelin). Wellicht overleed dit kind heel snel, want amper iets meer dan een maand later was zijn moeder terug in verwachting.

(60) J. BUNTINCX, *Inventaris van het archief van de Raad van Vlaanderen*, Brussel, 1964, dl. 1, p. 73. Zie ook het handschrift van FRANÇOIS FOPPENS, kanunnik te Mechelen: KBR, afd. handschriften, 6956: *Histoire du Conseil de Flandre depuis son érection en 1385, jusqu'à l'an 1758* of de gedrukte uitgave, Brussel, 1869, reprint Brussel, AR, 1997.

(61) SAG, Fonds familiepapieren, nr. 4047, een enkel los blad uit vermoedelijk een procesdossier van de weduwe Catharina Speeckaert.

(62) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17.

(63) RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 87. In de inventaris worden dit soort documenten 'inventaris sterfhuizen van raadsheren' genoemd, maar dit is dus zeker niet een gewone staat van goed van eigen bezittingen.

(64) RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 3182-3183.

(65) RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 3632 en 5785 tot 5795.

3) **Jeronimus Franciscus**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 19 november 1679 (peter: Franciscus Ignatius van Aelsteijn, meter: Francisca van Aelsteijn). Wellicht kreeg hij de naam van zijn overleden broertje.

4) **Joris Gerardus**, geboren te Gent, Sint-Michiels op 27 mei 1683 (66), ingeschreven aan de universiteit van Leuven in 1700-1701 (67).

5) **Joannes Jacobus**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Zuid op 5, gedoopt op 6 januari 1687 (peter: Joannes Masseur, advocaat in de Raad van Vlaanderen, meter: Maria Theresia Speeckaert).

6) **Catharina Margareta**, geboren te Gent op 17 april 1688 (68).

7) **Petrus Franciscus**, geboren en gedoopt te Sint-Michiels-Zuid op 10 oktober 1692 (peter: Petrus Gregorius van Aelsteyn, meter: Angelina Clara Speeckaert), ingeschreven aan de universiteit te Leuven in 1711-12 (69).

Hij was erg actief in de ambachten en neringen van Gent: in 1720 was hij deken van de metsersnering; in 1721 van het gilde der corduwaniers of nieuwe-schoenmakers, van de oude-schoenmakers en van de huidevettersnering; van 1724 tot 1726 was meester Pieter Masseur deken van het Gentse wijnambacht; in 1726 was hij deken en hoofdman van de droogscheerdersnering, van de droog- en lakenscheerders, van de kuipers, van de oude-kleerkopersnering; in 1735 deken en hoofdman van het gilde der oude-schoenmakers, van de huidevettersnering en van de corduwaniers of nieuwe-schoenmakers en in 1738 van de huidevettersnering (70).

Hij was daarna schepen van gedele van Gent in 1743-49 en schepen van de keure in 1749-52, 1754, 1755, 1756-59 en 1760-1761 (71). In 1756 diende hij in eigen naam en in naam van nog zes andere bewoners die allen een achteruitgang hadden op het waterstraatje van de Geldmunt naar de Lieve, een verzoek bij de stad in om een afsluitpoort aan te laten brengen zowel aan de Geldmunt als de Lievekant (72).. Schielijk overleden op 27 november 1767 en begraven bij de Augustijnen (73).

8) **Maria Dorothea**, geboren en gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 16 januari 1695 (peter: Johannes Cornelius Lampereel, advocaat, meter: Gerarda Dorothea Speeckaert).

(66) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17.

(67) A. SCHILLINGS, *Matricule ...*, dl. VII, p. 185, nr. 21: *maiores fuerent viginti et unus Dom. Georgius Masseur, Gandensis*.

(68) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17. Niet vermeld in de klapper.

(69) A. SCHILLINGS, *Matricule ...*, dl. VII, p. 287, nr. 12.

(70) DE POTTER, *Gent ...*, o.c., dl. II, p. 547, dl. III, p. 532, dl. V, pp. 623 en 639, dl. VI, pp. 508, 516, 526 en 539, dl. VII, p. 542.

(71) *Memorieboek der stad Gendt ...*, o.c., dl. III, pp. 361, 362, 364, 365, 367 en 368.

(72) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17 en SAG, Bouwdossiers 535-72-21, datum van het advies: 22 oktober 1756.

(73) KBR, afd. handschriften, FM 68, III, farde 17.

9) **Maria Remigia**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 14 februari 1700 (peter: Hieronimus Masseur in de naam van meester Remigius Laurier, meter: Catharina Masseur in de naam van Marie Dieghbroot).

Niet aangehecht:

1. Het is erg verleidelijk om in een *Adriaan Masseur fs Joris by Janne Plaetvoet*, die we vermeld vinden in een akte voor de schepenen van gedele van Gent uit 1676, het tiende kind, (Adriaan, geboren op 11 augustus 1609), te zien van de hogervermelde III. - Joris Masseur, griffier van de Raad van Vlaanderen.

Maar de doopakte van 1609 vernoemt de moeder van die laatste Adriaan, wel expliciet als Catharina Brabant en niet Joanna Plaetvoet, zoals in de akte van 1676 als moeder van de eerste Adriaan vermeld staat.

De eerste Adriaan huwde Livina van Cauteren en had in 1676 drie dochters, waarvan we er twee in de Gentse doopregisters van Sint-Michiels Noord vinden: in 1664 en 1670. Wat dan ook tegen de vereenzelviging van beide Adriaans pleit, want van de eerste Adriaan weten we dat hij werd geboren in 1609. Waardoor hij in 1670 op 61-jarige leeftijd nog vader zou moeten worden zijn van een dochter. Niet onmogelijk, maar toch ook niet zo waarschijnlijk. Of is de Adriaan, geboren en 1609 een jong overleden kind en werd van III. - Joris later nog een kind geboren dat ook Adriaan gedoopt werd en waarvan de moeder een Anna Plaetvoet was? Maar in dat geval kan het geen wettig geboren kind zijn, want III. - Joris Masseur overleed vóór zijn wettige echtgenote Catharina van Brabant!

Wel is het vreemd dat in 1670 als meter voor het derde kind van Adriaan en Joanna Plaetvoet een Margareta Thevelin voorkomt, die men zou kunnen identificeren met de echtgenote van IV. - Joos Masseur, een andere zoon van III. - Joris en Catharina van Brabant. Is hij dan toch een onwettige zoon van griffier Joris Masseur? Of is hij een wettige zoon uit een huwelijk van Joris, vóór Catharina van Brabant? We vinden geen geboorteakte van een Adriaan Masseur, zoon van Joris en Joanna Plaetvoet, maar een dergelijke akte is dan ook minstens vóór 1593 te zoeken (huwelijk met Catharina van Brabant) en de doopakten in Sint-Michiels-Noord beginnen pas in 1589... Maar dan zou die Adriaan wel onwaarschijnlijk oud zijn (minstens 77 jaar) bij de geboorte van een dochter in 1670!

Er mangelt dus heel wat aan elke mogelijke hypothese om Adriaan Masseur, zoon van Joris en Anna Plaetvoet te vereenzelvigen met een zoon van onze griffier Joris Masseur.

Al die hypothesen kunnen we echter voorgoed verlaten na raadpleging van de huwelijken geregistreerd voor de poorterij van ... Ieper! Want daar komt zowaar een Jooris fs Jooris Masseur voor, poorter van Ieper die in 1622 te Ieper huwt met ... Anna Platevoet (74)! De vader van die Adriaan, Jooris is dus een heel ander persoon dan onze griffier, zij het wel dat ook hij vanuit het Ieperse op zijn beurt naar Gent gemigreerd is. De familienaam Platevoet is ook een typische naam voor de

(74) Hiermee is ook het chronologisch probleem van de baan: een Adriaan, ergens geboren ná 1622, zelf dus gehuwd circa 1650-60 kan dan best een dochter gehad hebben geboren in 1670.

streek ten zuiden van Ieper. De bekendste vertegenwoordiger uit die familie is Petrus Plancius (Pieter Plaetevoet, 1562-1622), theoloog, predikant en cartograaf van de Oost-Indische Compagnie, geboren in Dranouter.

Met die grootvader *Jooris Masseur* hebben we meteen een generatie meer aan dit genealogisch fragment: Hoogstwaarschijnlijk zijn de Gentse en Ieperse Jooris Masseur via vroegere generaties in het Ieperse, onderling zelfs verwant, maar dit verband is dan wel in de jaren 1500 of nog eerder te zoeken...

I. - Jooris Masseur,

had een zoon:

II. - **Jooris Masseur**. Hij was poorter van Ieper, toen hij te Ieper Sint-Maartens huwde met (Jo)Anna PLAETVOET, dochter van Jan, poorter van Ieper en waarvoor hij verscheen voor de Ieperse poorterij tussen 12 en 20 mei 1622 (75).

Zij worden vermeld in een akte van de schepenen van gedele van Gent uit 1676 (76) als de ouders van:

III. - **Adriaan**, Hij huwde Livina van CAUTEREN, dochter van Pieter en Catharina van der Speeten. Zij overleed kort vóór 1676. Adriaan is dus in Gent komen wonen. Of dit vóór of na zijn huwelijk was is niet bekend. Maar men zou kunnen vermoeden dat hij een bekende en mogelijk een (verre) verwante was, van IV. - Jooris Masseur, griffier, gehuwd in 1647 met Margareta Thevelin, aangezien een Margareta Thevelin als meter optreedt voor zijn dochter Maria Margareta.

Zij hadden volgende kinderen:

1) **Maria Petronella**, die we niet vinden in de doopregisters van Gent, Sint-Michiels-Noord, maar die wel geciteerd wordt in de akte voor de schepenen van gedele van Gent in 1676.

2) **Judoca**, gedoopt te Gent, Sint-Michiels-Noord op 25 september 1664. (peter: Joannes Baptiste Berlincis, meter: ...)

3) **Maria Margareta**, geboren te Gent, Sint-Michiels-Noord op 8 en gedoopt op 9 juni 1670 (peter: Michael Philippo, meter: Margareta Thevelin)

2. Een andere ongeïdentificeerde Masseur te Gent is Franciscus Masseur. Ook hier zou men kunnen opperen dat deze in eerste benadering te identificeren is met het 13de kind van III. - Joris Masseur, griffier van de Raad van Vlaanderen en

(75) KBR, Afd. hss., FM 18 deel 23 (poortershuwelijken 1527-1700), (in het verdwenen register 14, folio 359).

(76) SAG, reeks 330 (registers van de schepenen van gedele), 1676-77 (microfilm 1.133.428) fo 113v-114 is een akte van 30 oktober 1676, waarin in persoon verschijnt *Adriaan Masseur fs Jooris by Janne Plaetvoet* en waar zijn kinderen *Maria Petronella, Joosyne en Marie Margriete Masseur bij Lyvyne van Cauter en fa Pieter by Catharina van der Speeten* vermeld worden.

Catharina van Brabant. Maar hiertegen pleit dan dat hij op 71-jarige leeftijd vader zou worden zijn van een zoon Laurentius. En diens laatste peter: Laurentius Masseur kunnen we niet plaatsen in de hogerbeschreven generaties. Gaat het hier opnieuw om een uit het Ieperse ingeweke Masseur ?

Franciscus Masseur, huwde Anna HERMAN, zij hadden een zoon :

Laurentius, geboren te Gent, Sint-Michiels-Zuid op 15, gedoopt op 16 januari 1688 (peter: Laurentius Masseur, meter: Barbara van Wellen)

De familie Masseur in de kasselrij Ieper vóór 1625.

Uit de hieronder opgesomde gegevens blijkt zeer duidelijk dat de familie Masseur zich vooral situeert in de dorpen ten zuiden van Ieper en te Ieper zelf.

Huwelijken geregistreerd voor de poorterij van Ieper vóór 1625 (77):

- **Masseur Jooris fs Jooris** van Waasten, geen poorter van Ieper, huwt te Ieper Sint-Jacob op 21 september 1542, geregistreerd op 22 september, jonkvrouw Elisabeth DE HAZE uit Ieper St.-Jacob, poorteres van Ieper, weduwe van Jacob Colin.

Hebben we hier te maken met I. - Joris Masseur, de vader van II. - Adriaan Masseur ? I. - Joris zou dan ten vroegste moeten geboren in juli 1543. Maar dan moet wel de leeftijd van 63 jaar van overlijden van Adriaan Masseur minimaal 2 jaar te hoog ingeschat geweest zijn, want een overlijden op een leeftijd van 63 jaar op 6 april 1605 impliceert een geboorte tussen 7 april 1541 en 6 april 1542.

- **Masseur Christiaan fs Jooris** van Waasten, geen poorter van Ieper, huwt te Wulvergem op 28 oktober 1548, geregistreerd op 3 november Margareta BOUDRY *geseid Pierman*, dochter van Karel, poorteres van Ieper.

- **Masseur Daniel fs Jacob**, geen poorter van Ieper, huwt te Ieper Sint-Maarten op 16 april 1559, geregistreerd op 17 april, Calleen van ONDERDAELE, dochter van Christophe, poorteres van Ieper.

- **Masseur Adriaan, zoon van Jooris** x 1569 Antoinette BRAKELMAN (zie hoger)

- **Masseur Christiaan fs Christiaan**, poorter van Ieper huwt te Wijtschate op 21 mei 1577, geregistreerd op 22 mei, Maria de RUEMERE, dochter van Guillaume, poorteres van Ieper.

- **Masseur Antonius fs Christiaan**, geen poorter van Ieper, huwt te Ieper Sint-Pieters op 1 september 1584, geregistreerd op 4 september, Maria DAMMAN, poorteres van Ieper, weduwe van Niklaas van Blaeren. Het beslapen van de bruid gebeurde in de Cramynckstraat, ten haren huize, genoemd '*thus van de derthien aerme kynderen*'.

(77) KBR, FM 18, dl. 23.

- **Masseau Jooris fs Christiaan**, poorter van leper, huwt te leper Sint-Maarten op 21 mei 1585, geregistreerd op 22 mei, Apollonia HANCKE, dochter van Marc, geen poorteres van leper.
- **Masseau Frans fs Antonius**, poorter van leper, huwt te Wulvergem, ongeveer 4 weken voor de registratie op 23 december 1609 met Petronella van den KEYBUSSCHE, dochter van Niklaas, poorteres van leper.
- **Masseau Antonius fs Antonius**, poorter van leper, huwt te Mesen, Jacoba BATAILLE dochter van Joris, geen poorteres van leper (tussen 31.10.1691 en 9.11.1611)
- **Masseau Christiaan, zoon van Christiaan**, poorter van leper, huwt te Boeschepe, Francine WATTESTE, dochter van Sebastiaan, poorteres van leper. (tussen 27.4.1616 en 4.5.1616)
- **Masseau Jooris fs Jooris** x 1622 Anna PLATEVOET. (zie hoger)

In de kasselrij leper vinden we in 1568 volgende Masseaus (78):

Houtem : **Jan** en **Quintin Masseau**
 Komen: **Christiaan Masseau**
 Wijtschate: **Christiaan Masseau**

Over de Christiaan Masseau te Wijtschate zijn nog wat gegevens bekend uit het 100ste penningcohier van 1569 (79): Hij bezat 41 gemeten en 3 roeden grond, alles verpacht aan derden, waarmee hij tot de top-10 behoorde van de grootste eigenaars in Wijtschate. Hij was ook eigenaar van 6 honderdlands cijnsgrond verpacht aan Jan Gheise, gebruikt als huisgrond. En hij hield een leen van de ontvanger van de confiscaties in het kwartier van leper, Waasten enz... dat eertijds had toebehoord aan een Willem de Keerle, groot 5,5 gemeten land, waarvan een achterleen van hem gehouden werd door Jacob Dieusart.

In 1610 vinden we te Wijtschate een Frans Masseau (80):

In 1616 woonde een Christiaan Masseau te leper aan de oostzijde van de Zuidstraat (81).

Pieter DONCHE

(78) L. VANDAMME, Peiling naar de religieuze gezindheid op het platteland rond leper in 1566, in: *Westhoek-Jaarboek*, 1988, pp. 179-211 (pp. 200, 204 en 207)

(79) J. BEUN, Wijtschate in 1569. Historische gegevens uit het kohier van de 100ste penning, in: *lepers Kwartier*, jrg. 26, nr. 4 (mei 1990) en nr. 2-3 (juli 1991), pp. 87, 93, 94 en 98.

(80) J. BEUN, De wederbevolking van Wijtschate door Walen na de godsdiensttroebelen, in: *Westhoek, tijdschrift voor geschiedenis en familiekunde in de Vlaamse en Franse Westhoek*, jg. 14, 1998 nr. 2, pp. 87-123 (p. 102)

(81) E. VANDEN HOVE, Akten en kontrakten met betrekking tot de Westhoek te Oudenaarde, in: *WestHoek-info*, jg. 7, afl. 1, (april 1991) p. 21.